

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

มูลเหตุจูงใจในการเข้าไปล่าสัตว์ป่า ภายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอ
ของราษฎรบ้านแม่ทะลาย ตำบลพระธาตุชิงแกง อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

CAUSES OF MOTIVATION IN HUNTING IN WIANG LAW WILDLIFE SANCTUARY
OF BAN MAETALAI PEOPLE, TUMBON PHRATATKINGKANG,
AMPHUR CHUN, PHAYAO

นายสมบูรณ์ ชันทะธง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)

พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง มุลเหตุจูงใจในการเข้าไปล่าสัตว์ป่าภายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอ
ของราษฎรบ้านแม่ทะลาย ตำบลพระธาตุซิงแกง อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัย นายสมบุญ ชันทะธง

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)

สาขาวิชาเอก : บริหารการเกษตรและป่าไม้

ประธานกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ :

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนิลา ทนุผล)

...../14...../ พฤศจิกายน / 2540

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของราษฎรบ้านแม่ทะลาย (2) มุลเหตุจูงใจในการเข้าไปล่าสัตว์ป่าภายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอของราษฎรบ้านแม่ทะลาย (3) ทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพของราษฎรบ้านแม่ทะลายเพื่อทดแทนการล่าสัตว์ป่าในธรรมชาติของราษฎร ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ราษฎรเพศชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้ที่รับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัวและเป็นผู้ที่เคยล่าสัตว์ป่ามาก่อนซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแม่ทะลาย ตำบลพระธาตุซิงแกง อำเภอจุน จังหวัดพะเยา จำนวน 152 คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ การรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2540 ถึงวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2540 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 36 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้นและแต่งงานแล้ว ผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 5 คน และเคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า ในปี พ.ศ. 2538 โดยเฉลี่ย 1 ครั้ง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสถานภาพการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทางด้านเกษตร และการล่าสัตว์ป่าเป็นอาชีพเสริม ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าจากทางวิทยุกระจายเสียง

สำหรับมูลเหตุจูงใจของราษฎรที่เข้าไปล่าสัตว์ป่าภายในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเวียงลอพบว่า เป็นแรงจูงใจภายในด้านความต้องการทางร่างกาย โดยผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดระบุว่า ต้องการนำเนื้อสัตว์ป่ามาประกอบอาหารรับประทานในครอบครัว ซึ่งสมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานเนื้อสัตว์ป่าและเพื่อนำเนื้อสัตว์ป่ามาทดแทนเนื้อสัตว์ที่มีราคาแพง ส่วนแรงจูงใจภายในด้านความต้องการทางจิตใจ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการทดสอบความสามารถของตนเองในการล่าสัตว์ป่า เนื่องจากต้องการทราบว่าตนเองมีความสามารถในการล่าสัตว์ป่ามากน้อยเพียงใด สำหรับแรงจูงใจภายในด้านความสนใจพิเศษ ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความสนใจที่จะทราบถึงชนิดของสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในป่า เนื่องจากต้องการสำรวจชนิดของสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในป่าแต่ละพื้นที่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเข้าไปล่าสัตว์ป่าครั้งต่อไป ส่วนแรงจูงใจภายในด้านทัศนคตินั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความคิดเห็นว่าเนื้อสัตว์ป่าเป็นอาหารชนิดพิเศษ โดยให้เหตุผลว่าเนื้อสัตว์ป่ามีรสชาติดีและหารับประทานได้ยาก ประกอบกับเห็นว่ามีคนนิยมนำเนื้อสัตว์ป่ามาประกอบอาหารรับประทานกันมาก

ส่วนมูลเหตุจูงใจที่เป็นแรงจูงใจภายนอกพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความมุ่งหวังที่จะได้รับการยอมรับในการเข้าร่วมกลุ่มกับสมาชิกในหมู่บ้าน โดยให้เหตุผลว่าการไปล่าสัตว์ป่าร่วมกับสมาชิกในหมู่บ้านจะได้รับการยอมรับในการเข้าร่วมกลุ่ม สำหรับแรงจูงใจภายนอกด้านการคาดหวังในความก้าวหน้า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดรายงานว่า การล่าสัตว์ป่ามาขายจะช่วยให้ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น เนื่องจากเนื้อสัตว์ป่ามีราคาแพงและมีความต้องการของตลาดสูง และมูลเหตุจูงใจภายนอกในด้านผลตอบแทน ผู้ให้ข้อมูลทุกคนรายงานว่า การล่าสัตว์ป่าชนิดที่คนนิยมรับประทานมาขายจะได้ค่าตอบแทนสูง โดยระบุเหตุผลว่าตนเองและเพื่อนบ้านเคยนำสัตว์ป่าที่ล่ามาได้ไปขายในราคาแพง

สำหรับทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพทดแทนการล่าสัตว์ป่าในธรรมชาติของราษฎรบ้านแม่ทะลาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีทัศนคติในการล่าสัตว์ป่าว่าควรเลิกการล่าสัตว์ป่า โดยได้ระบุทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาเพื่อทดแทนการล่าสัตว์ป่ามากที่สุด

ABSTRACT

Title CAUSES OF MOTIVATION IN HUNTING IN WIANG LAW WILDLIFE
SANCTUARY OF BAN MAETALAI PEOPLE, TUMBON PHRATATKINGKANG.
AMPHUR CHUN, PHAYAO

By Somboon Khuntathong

Degree Master of Science (Agriculture and Forestry Administration)

Major Field Agriculture and Forestry Administration

Chairman, Special Problem Advisory board : *Sunila Thanupon*

(Associate Professor Dr.Sunila Thanupon)

14...../ November / 1997

The objectives of this research were to study (1) personal, social, and economic characteristics of Ban Maetalai people; (2) causes of motivation in hunting in Wiang Law Wildlife Sanctuary; and (3) new occupational alternatives to replace hunting as viewed by the people. The data were collected from May 1, to June 17, 1997 by means of interview schedule from 152 male family leaders in Ban Maetalai, and analyzed by the SPSS/PC⁺ computer program

The results revealed that most of the respondents were married and had completed at least primary education. They had an average age of 36 years, and an average of 5 family members. Most of them owned agricultural land, were mainly engaged in farming and occasionally hunting, had an average of one time attendance in a training course in wildlife conservation in the year 1995, and obtained wildlife conservation information through radio.

In terms of intrinsic motivation in hunting in Wiang Law Wildlife Sanctuary, the physical motivation was found to be the needs for meat for household consumption ; family members preferred wildlife meat and could not afford other kinds of meat of high prices. The mental motivation was the desire to test their hunting skills. The special interest motivation was the desire to know the types of wildlife in the sanctuary for further hunting. The attitude motivation was the tastiness and popularity of wildlife meat.

Concerning of extrinsic motivation, most of the respondents were found to expect acceptance by other people. Almost all of them slated that their economic conditions would improve due to high prices and great demand for wildlife meat. All of the respondents reported that hunting wildlife popular for meat would bring them very good returns; they had such experience

It was agreed by most of the respondents that wildlife should be no longer hunted and ceramics should be an occupational altemative to replace hunting.